

P6_TA(2008)0195

Trgovinski in gospodarski odnosi z državami jugovzhodne Azije (ASEAN)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. maja 2008 o trgovinskih in gospodarskih odnosih z državami jugovzhodne Azije (ASEAN) (2007/2265(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih resolucij o dvostranskih trgovinskih pogajanjih, zlasti resolucije z dne 13. decembra 2007 o trgovinskih in gospodarskih odnosih s Korejo¹,
- ob upoštevanju listine ASEAN, podpisane 20. novembra 2007 na 13. vrhu ASEAN v Singapurju,
- ob upoštevanju svojih resolucij o Mjanmaru, predvsem zadnjih resolucij z dne 6. in 27. septembra 2007²,
- ob upoštevanju resolucije z dne 15. januarja 2008 o CARS 21: Konkurenčen ureditveni okvir za avtomobilsko industrijo³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. julija 2007 z naslovom "Sporazumu TRIPS in dostop do zdravil"⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. maja 2007 z naslovom "Pomoč EU za trgovino"⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. maja 2007 z naslovom "Spodbujanje dostojnega dela za vse"⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. junija 2003 o regionalnih območjih proste trgovine in trgovinski strategiji v Evropski uniji⁷,
- ob upoštevanju predloga uredbe Sveta o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje (KOM(2007)0602),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom "Globalna Evropa: Konkurenca v svetu. Prispevek k strategiji EU za gospodarsko rast in delovna mesta" (KOM(2006)0567),
- ob upoštevanju študije z dne 3. maja 2006 z naslovom "Gospodarski vpliv možnega sporazuma o prosti trgovini med Evropsko unijo in združenjem ASEAN", ki jo je opravil

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2007)0629.

² Sprejeta besedila, P6_TA(2007)0384 in 0420.

³ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0007.

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2007)0353.

⁵ UL C 102 E, 24.4.2008, str. 291.

⁶ UL C 102 E, 24.4.2008, str. 321.

⁷ UL C 68 E, 18.3.2004, str. 126.

CEPII-CERIM,

- ob upoštevanju ministrske deklaracije s četrte ministrske konference Svetovne trgovinske organizacije (STO), sprejete dne 14. novembra 2001 v Dohi in zlasti njenega člena 44 o posebni in diferencirani obravnavi,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino ter mnenj Odbora za zunanje zadeve in Odbora za industrijo, raziskave in energetiko (A6-0151/2008),
- A. ker bi Evropska unija morala še naprej dajati prednost večstranskemu sistemu trgovanja na podlagi pravil, vzpostavljenem v okviru STO, ki ponuja najboljše možnosti za pravično in enakopravno mednarodno trgovino z določitvijo ustreznih pravil in zagotavljanjem skladnosti z njimi,
 - B. ker uspešen in uravnotežen zaključek razvojne agende iz Dohe daje največ upanja za pomoč pri vključevanju držav v razvoj v mednarodni trgovinski sistem,
 - C. ker lahko medregionalni trgovinski sporazumi dopolnijo večstranski sistem s spodbujanjem vključevanja in obravnavanja tem, glede katerih je zdaj težko doseči večstranski sporazum,
 - D. ker bi bil s skupnega vidika ASEAN peti največji trgovinski partner EU, EU pa bi bila drugi največji trgovinski partner ASEAN in vodilni vlagatelj v regiji,
 - E. ker je območje ASEAN izjemno raznolika regija, katerega tri članice spadajo med najmanj razvite države, medtem ko imajo druge višji prihodek na prebivalca kot številne države članice EU,
 - F. ker imajo države ASEAN različne gospodarske profile, te razlike pa bodo imele pomembno vlogo pri sklenitvi sporazuma o prosti trgovini med EU in ASEAN,
 - G. ker študije kažejo, da lahko sklenitev sporazuma med EU in ASEAN (v nadaljevanju sporazum) pomembno gospodarsko koristi obema pogodbenicama, vendar so pri tem lahko potrebni dodatni ukrepi za spodbujanje pravične razdelitve takšnih koristi,
 - H. ker je sporazum o partnerstvu in sodelovanju, ki vsebuje izvršljive klavzule o človekovih pravicah, za Evropsko unijo predpogoj, da sklene sporazum o prosti trgovini s katero koli državo,
 - I. ker bo zadosten in recipročen dostop do trgov EU in ASEAN ob upoštevanju različnih gospodarskih položajev članic ASEAN, zlasti najrevnejših in najmanj razvitih držav, povečal pretok blaga in storitev, okreпил inovacije in spodbudil gospodarsko rast na obeh straneh,
 - J. ker bi bilo treba ustrezno upoštevati učinkovito zaščito pravic intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami in geografskim poreklom, ter pri tem dajati prednost dostopu do zdravil in prenosu tehnologij, zlasti na področju trajnostnega razvoja in boja proti podnebnim spremembam,
1. meni, da bo ambiciozen sporazum močno koristil obema stranema, in je kljub temu, da je visokokakovosten sporazum pomembnejši od hitrega poteka, zaskrbljen zaradi počasnega

poteka pogajanj; poudarja, da je pomembno doseči konkretne rezultate za evropska podjetja z izboljšanjem dostopa do trgov;

2. meni, da uspešna razvojna agenda iz Dohe ostaja prednostna naloga Unije na področju trgovine, ter želi, da bi jo pogajanja z ASEAN dopolnila; meni, da mora predlagani sporazum v celoti upoštevati pravila STO;
3. poziva obe strani, naj v pogajanjih data prednost potrebi po stabiliziranju cen proizvodov, zlasti cene hrane, ter naj izredno previdno pristopita k vprašanju biogoriv;
4. verjame, da lahko medregionalni sporazumi koristno dopolnijo večstranski sistem, če so obsežni in ambiciozni ter segajo prek znižanja tarif in obravnavajo kvalitativne pogoje, povezane s trgovino, vključno učinkovitim zagotavljanjem človekovih pravic ter socialnih in okoljskih standardov; verjame, da bi morala dvostranska pogajanja, če se medregionalni sporazum izkaže za nepraktičnega, nujno imeti skupni okvir ter pokrivati le sporazum in različna prehodna obdobja;
5. poudarja, da je prihodnost industrijske rasti v Uniji odvisna od odprtosti do zunanje trgovine in naložb, ki jih urejajo pravična pravila;
6. obžaluje, da se na srečanju na vrhu EU-ASEAN novembra 2007 v Singapurju niso natančno obravnavale nekatere določbe v zvezi s poslovno prakso in ravnanjem, kar je ustavilo naložbe EU v države ASEAN;
7. poudarja pomen krepitve regionalne gospodarske integracije med državami ASEAN; poziva Komisijo, naj zagotovi tehnično podporo in drugo razpoložljivo podporo takšni krepitvi;
8. poziva pogodbenice, naj postopno zmanjšajo ali odpravijo vse ovire za trgovino z blagom in storitvami ter v celoti upoštevajo različne gospodarske razmere znotraj regije ASEAN in potrebe po zagotavljanju univerzalnih, dostopnih in trajnostnih javnih storitev po dostopnih cenah in z visokimi standardi kakovosti za vse;
9. poziva Komisijo, naj v sporazumu med EU in ASEAN zagotovi preglednost in učinkovita pravila glede javnih naročil, konkurence in naložb, pravic intelektualne lastnine, državnih pomoči in drugih subvencij; poudarja pomen storitev v trgovinskih odnosih med EU in ASEAN;
10. poudarja, da bi moral sporazum z ASEAN zagotoviti:
 - (i) izboljšanje in poenostavitev pravil o izvoru,
 - (ii) usklajevanje standardov, skupaj z varnostjo izdelkov, varstvom otrok in standardi za dobro počutje živali,
 - (iii) ureditveno preglednost in poenostavljene upravne postopke,
 - (iv) odpravljanje diskriminatornih davkov;

Sektorska vprašanja

11. meni, da netarifne ovire niso nič manj pomembne kot tarifna znižanja ter je posebej zaskrbljen zaradi omejitev za poslovne storitve, kadar lahko zmanjšanje neutemeljenih

omejitev družbam ASEAN omogoči dostop do nižjih stroškov ter učinkovitejših bančnih, zavarovalniških in pravnih storitev;

12. poudarja pomen pravic intelektualne lastnine in poziva, naj bo njihovo učinkovito izvajanje prednostna naloga, zlasti pri oblikovanju, zvočnih posnetkih in drugih kulturnih dobrin ter pri geografskih označbah in geografskem poreklu; poziva Komisijo, naj pri obravnavanju ovir upošteva pravico držav, da same urejajo sektorje – kot je avdiovizualni sektor – ki imajo ključno vlogo pri ohranjanju kulturne raznolikosti;
13. pripisuje poseben pomen boju proti ponarejenim farmacevtskim izdelkom, ki predstavljajo nepošteno konkurenco in ogrožajo potrošnike; hkrati poudarja, da nobena določba sporazuma ne bi smel ustvarjati pravnih ali praktičnih ovir največji uporabi možnosti za prilagoditev, določenih v deklaraciji o Sporazumu o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (sporazum TRIPS) in dostopu do zdravil, ter poziva pogajalce Komisije, naj v celoti upoštevajo točke, določene v zgoraj omenjeni resoluciji z dne 12. julija 2007 o tej temi;
14. ponovno opozarja na zavezo EU, da bo podpirala deklaracijo iz Dohe in spodbujala uporabo prilagodljivosti TRIPS v korist javnega zdravstva in dostopa do zdravil v državah v razvoju; zato poziva Komisijo, naj ne stori ničesar, kar bi ogrozilo prizadevanja tajske vlade, da zagotovi dostop do zdravil vsem svojim prebivalcem;
15. meni, da bi morali tisti vidiki sporazuma, ki vplivajo na javna naročila, priznavati različno stopnjo razvoja članic ASEAN ter spoštovati pravico vseh udeležencev, da urejajo javne storitve, zlasti tiste, ki so povezane z osnovnimi potrebami;
16. meni, da bi moral sporazum spodbujati večjo preglednost in odgovornost pri naložbah, ki jih uresničujejo državni premoženjski skladi;
17. izraža zaskrbljenost glede posledic višjih cen riža, zlasti za revnejša gospodinjstva v državah ASEAN, ki so uvoznice riža;
18. meni, da se je nujno treba podrobno posvetiti ribiški industriji, zlasti sektorju tuna, glede na močan družbeno-gospodarski vpliv, ki bi ga imela popolna in takojšnja liberalizacija tarif na ta občutljivi sektor; to je priznala Komisija v svoji študiji o tem sektorju, ki jo je izvedla na zahtevo Parlamenta;
19. poudarja, da je spoštovanje higienskih in zdravstvenih predpisov v ribiški industriji pomembno sredstvo pri doseganju izboljšane in povečane napredka ribiške industrije v teh državah ter poštene konkurence med njimi in ribiško industrijo EU; poziva Komisijo, naj ponudi potrebno tehnično pomoč, ki bi ribiškim industrijam držav ASEAN omogočila, da dosežejo te cilje;
20. poziva k širitvi medregionalnega gospodarskega sodelovanja na področje makrogospodarstva, vključno s sodelovanjem na področju obdavčevanja in statistike, sprejetjem mednarodnih revizijskih in računovodskih standardov ter ukrepi za boj proti korupciji in pranju denarja;
21. poziva Unijo in ASEAN, naj okrepita sodelovanje v boju proti trgovini z ljudmi, spolnemu turizmu in ponarejanju; pozdravlja zaveze članic ASEAN, da se bodo spopadle s problemom drog in jih hkrati poziva, naj podprejo moratorij Združenih narodov glede

- smrtne kazni; pozdravlja dejstvo, da so Filipini odpravili smrtno kazen;
22. poziva Unijo in ASEAN, naj okrepi sodelovanje na področju javnega zdravja in zlasti v boju proti boleznim, kot so aids, SARS in ptičja gripa, pri reševanju podnebnih sprememb in glede varnosti hrane;
23. verjame, da je konkurenčnost Unije v primerjavi z državami ASEAN odvisna od boljše izobrazbe, usposabljanja in raziskav v Uniji ter ustvarjanja inovativnih izdelkov in storitev;
24. meni, da bi morali sporazumi o trgovini, naložbah in raziskavah obravnavati vprašanja posameznih sektorjev, kot so:
- (i) varčne žarnice,
 - (ii) certifikacija proizvodov iz trajnostno gojenega in zakonito posekanega lesa,
 - (iii) preprečevanje naravnih nesreč in odpravljanje njihovih posledic,
 - (iv) sektor turizma, s posebnim poudarkom na malih in srednje velikih podjetjih,
 - (v) prost pretok raziskovalcev, poslovnežev in turistov,
 - (vi) sodelovanje med raziskovalnimi središči v Uniji in državah ASEAN ter izmenjava izsledkov znanstvenih raziskav,
 - (vii) aerosolni razpršilniki;
25. priporoča, da se energetska politika Unije v zvezi z državami ASEAN osredotoči na:
- (i) nediskriminatorno izdajanje dovoljenj in nediskriminatorne pogoje trgovanja z energetskimi proizvodi,
 - (ii) izboljšanje proizvodnje energije in izvoznih zmogljivosti,
 - (iii) razvoj prometne infrastrukture za energetske proizvode,
 - (iv) diverzifikacijo energetskih virov,
 - (v) odpravo dajatev na meji za energetske proizvode,
 - (vi) medsebojne sporazume o varčevanju z energijo, ublažitvi podnebnih sprememb in zmanjševanju emisij toplogrednih plinov, vključno z morebitnimi vzajemnimi dogovori o trgovanju z emisijami, da bi se izognili povzročanju škode za industrijo Unije;
26. želi pozdraviti razvoj skupnih raziskovalnih projektov, ki jih izvajajo raziskovalne ustanove v Uniji in državah ASEAN, ter poziva Komisijo, naj izvede ukrepe za spodbuditev teh dogovorov;
27. opozarja, da je treba industrijo v Uniji obvarovati pred dampingom, ki ga izvajajo izvozniki iz držav ASEAN, in od tovrstnega dampinga odvrniti s pravočasnim ukrepanjem trgovinskih pogajalcev iz Unije;

Vprašanja, ki veljajo za posamezno državo

28. poudarja, da bi bilo treba v vsakem načrtu tarifnih znižanj v celoti upoštevati različen gospodarski položaj članic ASEAN;
29. meni, da bi bilo treba revnejšim članicam ASEAN, ki ne spadajo med najmanj razvite države, omogočiti možnosti za prilagajanje, ki v veliki meri ustrezajo tistim, ki jih sporazumi o gospodarskem partnerstvu ponujajo državam s primerljivimi stopnjami prihodka;
30. poziva Komisijo, naj v ustreznem trenutku med pogajanjem pozove Kambodžo in Laos, da navedeta, ali želita biti vključena v sporazum, ter, če bo odgovor pozitiven, pridobi revidirano pogajalsko pooblastilo Sveta, ki bi to omogočilo;
31. meni, da trenutni položaj v Mjanmaru onemogoča vključitev te države v sporazum;
32. meni, da je rešitev težave bančne tajnosti v Singapurju, ki ovira sklenitev sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, bistvena, da se omogočijo dejanske možnosti za medregionalni sporazum o prosti trgovini;

Trajnostni razvoj

33. meni, da je ambiciozno poglavje o trajnostnem razvoju bistveni del vsakega sporazuma, in poudarja, da je izvajanje teh dogovorjenih standardov nujno; meni, da mora zato za to poglavje veljati standardni mehanizem za reševanje sporov;
34. poziva, naj vsak sporazum vključuje obvezujoče socialne in okoljske določbe, ki bodo podpisnice zavezale, da ratificirajo temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela in zagotovijo njihovo učinkovito izvajanje, zlasti glede otroškega in prisilnega dela; izkoreninjenje tega je ključni izziv Mednarodne organizacije dela, kar je izpostavila v svojem poročilu z naslovom "Konec otroškega dela: na dosegu roke", prvič objavljenem leta 2006;
35. vabi Komisijo, naj obravnava načine za zagotavljanje spodbud državam, ki izboljšujejo standarde dela, da bi zagotovila, da širjenje sporazuma o prosti trgovini ne ogroža privlačnosti kvalificiranja za splošni sistem preferencialov (GSP +) status, ter naj prouči možnost vključitve določbe o ratifikaciji temeljnih konvencij Združenih narodov in Mednarodne organizacije dela o človekovih pravicah in pravicah delavcev, zlasti pravic v zvezi z otroškim in prisilnim delom;
36. poudarja, da bi bilo treba, ko bo sporazum o prosti trgovini med EU in ASEAN začel veljati, sprejeti ukrepe, s katerimi bi preprečili spodkopavanje ugodnosti, ki so jih deležne najmanj razvite države, v zvezi z dostopom njihovih izdelkov na trg Unije;
37. meni, da bi imel lahko forum o trgovini in trajnostnem razvoju, ki ga sestavljajo predstavniki organizacij delavcev in delodajalcev ter predstavniki civilne družbe, pomembno vlogo pri zagotavljanju, da se z večjo odprtostjo trga zvišujejo okoljski in socialni standardi;
38. predlaga vzpostavitev mehanizma, po katerem lahko priznane organizacije delavcev in delodajalcev predložijo zahteve za ukrepanje, ki se obravnavajo v določenem časovnem

obdobju, in katerih rezultat so lahko določbe o stalnem nadaljnjem spremljanju in pregledovanju, da se ohrani pritisk proti kršitvam pravic delavcev;

39. se veseli zgodnje objave presoje vplivov na trajnostni razvoj, ki mora biti na voljo pravočasno, da se omogoči polno javno posvetovanje, da lahko rezultati posvetovanja vplivajo na rezultat pogajanj, zlasti v zvezi z ukrepi, ki so lahko potrebni za blaženje negativnega vpliva na nekatere skupine ali sektorje;
40. meni, da bi morala presoja vplivov na trajnostni razvoj namenjati posebno pozornost vplivu liberalizacije trgovine na enakost spolov, zlasti v sektorjih, kot so kmetijstvo, tekstilna industrija in prostocarinske cone;
41. poziva Komisijo in predstavnike držav ASEAN, naj posebno pozornost namenijo posledicam, ki jih bo imel sporazum za male kmete v regiji, in zagotovijo, da se bo družinsko in trajnostno kmetijstvo okrepilo, ne oslabilo;
42. meni, da so ukrepi za boj proti krčenju gozdov ter zaščito in spodbujanje tropskih gozdov izjemnega pomena pri boju proti podnebnim spremembam in kot prispevek k ohranjanju biološke raznovrstnosti; zato meni, da bi moral sporazum o partnerstvu in sodelovanju spodbujati trgovino z zgolj okoljsko trajnostnimi biogorivi ter da bi bilo treba državam ASEAN pomagati pri njihovih prizadevanjih za odpravljanje nezakonitega gozdarjenja;
43. poziva pogajalske partnerje, naj zagotovijo, da bo sporazum vključeval mehanizme varovanja pravic do uporabe gozdov v skladu s tradicijami in običaji domorodnih in lokalnih skupnosti ter da bodo te pravice upoštevali pri upravljanju gozdov in izvajanju sistema licenciranja; pogajalske partnerje poziva tudi, naj okrepijo možnosti nacionalnih parlamentov in civilne družbe, vključno z lokalnimi in domorodnimi skupnostmi, da sodelujejo pri odločanju glede ohranjanja, uporabe in upravljanja naravnih virov ter določijo in branijo svoje ozemeljske pravice;
44. meni, da bi bilo treba okolju prijaznim proizvodom in izdelkom "pravične trgovine" hitreje znižati tarife kot ostalemu blagu ter jim omogočiti zgodnji dostop do evropskega trga; poziva Komisijo, naj razmisli o posodobitvi carinske nomenklature, da bodo ti specifični proizvodi ustrezno obravnavani;

Politični vidiki

45. priznava, da ima ASEAN vedno pomembnejšo vlogo pri spodbujanju regionalne stabilnosti in blaginje; pozdravlja ponovno oživitev odnosov med EU in ASEAN leta 2007 z vrhom v Singapurju; meni, da imata EU in ASEAN, ki se zavzemata za regionalno povezovanje, velike možnosti za sodelovanje;
46. ugotavlja, da bodo ukrepi za pospešitev gospodarskih in trgovinskih odnosov med Unijo in ASEAN pomagali utrditi splošne odnose med tema dvema regijama ter bodo spodbudili nadaljnji napredek v zvezi s političnim sodelovanjem in varnostjo, izboljšanje demokracije in človekovih pravic ter nadaljnji napredek na področju energije/podnebnih sprememb in okolja, na družbeno-kulturnem področju ter na področju sodelovanja in razvoja;
47. pozdravlja napredek pri povezovanju ASEAN in podpis listine ASEAN v upanju, da bodo njene določbe začele čim prej veljati;

48. opozarja, da so človekove pravice in demokracija temeljne vrednote EU in zahteva, da postanejo sestavni del pogajanj z ASEAN, zlasti v zvezi s sporazumi o partnerstvu in sodelovanju; ponovno poudarja pomen, ki ga Parlament pripisuje političnim reformam in reformam državljanskih pravic, ter pozdravlja ustanovitev organa za človekove pravice v listini ASEAN in izrecno zavezanost krepitvi demokracije, izboljšanju dobrega upravljanja in pravne države ter spodbujanju in varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin; zato pričakuje, da lahko ASEAN konstruktivno prispeva k spodbujanju teh vrednot v regiji;
49. pozdravlja volitve na Tajskem, ki so ponovno vzpostavile demokracijo; poziva k verodostojnemu procesu demokratizacije in nacionalne sprave v Burmi, v katerem morajo polno sodelovati opozicija in etnične skupine, ter zahteva takojšnjo izpustitev Aung San Suu Kyi in vseh političnih zapornikov ter normalizacijo dejavnosti vseh političnih strank; podpira delo posebnih predstavnikov Združenih narodov in EU; poziva Svet, naj ohrani omejevalne ukrepe proti vladi Burme, natančno spremlja stanje v državi in preuči te ukrepe, če razvoj dogodkov v državi to zahteva; poziva članice ASEAN ter Kitajsko in Indijo, naj izvajajo pritisk na Burmo;
50. poudarja, da je pomembno stalno sodelovanje glede boja proti terorizmu ter kriznega upravljanja in ravnanja v primeru naravnih nesreč, ter pozdravlja nedavno sodelovanje pri nadzorni misiji v Aceh;
51. z namenom vzpodbujati dobro upravljanje, preglednost in pravno državo si Parlament želi, da bi države članice in Komisija posredovale v primerih, ko obstajajo jasni dokazi, da so uradniki iz držav ASEAN vpleteni v korupcijo, povezano z naravnimi viri; poziva Komisijo, naj poroča Parlamentu o vseh ukrepih, ki jih bo sprejela v zvezi s tem;

Vloga Evropskega parlamenta

52. pričakuje, da bo Lizbonska pogodba začela veljati pred zaključkom pogajanj, kar bo odpravilo vsak dvom glede potrebe po privolitvi Parlamenta za to vrsto sporazuma; poziva Komisijo, naj da Parlamentu širše pristojnosti pri pogajanjih in naj se med pogajanja redno posvetuje s Parlamentom ter tako zagotovi, da bo imel rezultat pogajanj široko podporo;

o

o o

53. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic in držav ASEAN ter generalnemu sekretarju ASEAN.